

Voda: 71 percent povrchu Zeme a predsa vzácna

Keď v roku 1965 vydal Frank Herbert svoj sci-fi román Duna, v ktorom bola voda najvzácnejšou látkou, hovoril o ďalekej budúcnosti. Takýto scenár je dnes na našej planéte takmer skutočnosťou. Prístup k pitnej vode totiž v súčasnosti nemá viac než miliarda ľudí. Niekoľko dní pred 5. svetovým fórom o vode a pred Svetovým dňom vody, ktorý pripadá na 22. marca, diskutovali o "modrom zlate" aj europoslanci.

Voda je pre život nevyhnutnosťou. V mnohých prípadoch však musí byť čistá. Znečistená voda je zodpovedná za 80 percent všetkých chorôb a úmrtí v rozvojových krajinách. Medzi najzraniteľnejšie skupiny pritom patria deti. Chlapci a dievčatá z rozvojových krajín pijú 30 až 50-krát menej vody ako my. Každých osem sekúnd pritom zomiera na následky chorôb prenášaných znečistenou vodou jedno dieťa.

Problémy má Afrika aj Európa

Príčin tohto stavu je viacero: rast svetovej populácie, plytvanie vodou, ale aj nestabilná politická situácia. Výrazne sa s týmito problémami možno stretnúť najmä v Afrike. Do hry tu vstupuje aj fenomén globálneho otepľovania. Klimatické zmeny totiž prinášajú dezertifikáciu, čiže rozširovanie púští.

Ani situácia v Európe nie je ružová. Dunaj patrí kvôli znečisťovaniu medzi desať najohrozenejších riek na svete. Ďalšia regulácia tohto veľtoku by podľa Svetového fondu ochrany prírody (WWF) mohla ohroziť prístup k pitnej vode pre 20 miliónov obyvateľov.

Problémy s vodou sa prejavujú najmä na juhu Európy. Počet turistov v letoviskách Stredozemného mora neustále stúpa, čo sa odráža aj na vzrastajúcej spotrebe vody. Turisti ubytovaní v hoteloch pritom minú o tretinu viac vody ako miestni obyvatelia.

Rozmáhajúci sa golfový turizmus má výrazný podiel na zhoršovaní situácie. Ročné zalievanie priemerného golfového ihriska napríklad v Španielsku by vystačilo na celoročnú spotrebu vody v meste s 12 000 obyvateľmi. V októbri 2008 preto poslanci schválili uznesenie, v ktorom vyzývajú, aby sa v Európe viac šetrilo vodou.

Voda ako strategická surovina

Voda sa vďaka svojej životodarnej schopnosti stáva čoraz strategickejším zdrojom. Dnes žije v oblastiach s nedostatkom vody 2,8 miliárd obyvateľov Zeme. Do roku 2030 by sa mal ich počet zvýšiť na 3,9 miliárd.

Hospodárenie s vodou v krajinách, ktoré sú závislé od spoločných tokov, pritom spôsobuje nemalé napätia. Rieky Tigris a Eufrat napríklad privádzajú vodu Turecku, Sýrii aj Iraku. Tak Damask ako aj Bagdad sa preto logicky obávajú tureckého projektu výstavby 22 priehrad a 18 vodných elektrární na svojom území. Existujú totiž odhady, že fungujúce priehrady znížia hladiny riek v Sýrii a Iraku. Osemdesiat percent vody v Sýrii pritom pochádza z riek na tureckom území.

Závislosť Egypta je ešte vyššia. Kvôli minimálnym zrážkam pochádza takmer každá použitá kvapka vody v tejto krajine z rieky Níl. Tá sa však k Egyptanom dostane až potom, čo prejde územím ďalších ôsmich krajín. Rast populácie v tomto regióne by tak mohol spôsobiť vážne problémy so zásobami vody. Do roku 2027 by sa pritom mal počet obyvateľov Egypta zdvojnásobiť.

Svetové fórum o vode

V dňoch 16.- 22. marca sa v Istanbule koná svetové fórum o vode. Pred samotným podujatím poslanci EP schválili uznesenie, v ktorom formulujú svoj postoj k tejto otázke. Text zdôrazňuje, že prístup k pitnej vode je veľmi nerovnomerný, pričom by malo ísť o základné ľudské právo.

Poslanci tiež vyzývajú, aby sa vyvinulo všetko potrebné úsilie na zaručenie prístupu k pitnej vode pre najchudobnejších obyvateľov do roku 2015. Členské štáty EÚ by podľa poslancov aj napriek finančnej kríze mali zvýšiť svoje príspevky do oficiálnej rozvojovej pomoci s cieľom splniť rozvojové ciele milénia týkajúce sa zásobovania pitnou vodou.

Na v poradí piatom svetovom fóre o vode v Istanbule budú Parlament zastupovať piati poslanci z výborov pre ochranu životného prostredia a pre rozvoj. V Turecku sa postupne stretnú so zástupcami mimovládnych organizácií, odborármi a podnikateľmi.